

Afrapportering for arbejdsgruppen for sundhedsklyngeøkonomi

Med aftalen om sundhedsklynger lægges der op til, at sundhedsklyngerne samarbejder om fælles koordinerede indsatser, og der blev samtidig til opstart afsat 80 mio. kr. i centrale midler (i 2022) mhp. styrket sammenhæng, nærhed og omstilling. Dette notat beskæftiger sig alene med udmøntningen af midler til klyngerne i indeværende år (2022). Det bemærkes, at ovenstående model for fordeling alene gælder afsatte midler til opstart af klyngerne i 2022. Der udarbejdes et nyt papir vedr. midler til sundhedsklyngerne i 2023.

Notatet gennemgår status for drøftelser om midler til klyngerne og indretning af klyngerne ml. Sundhedsministeriet, KL og Danske Regioner. Drøftelserne er opsummeret i følgende punkter:

- A. Hvad skal midler anvendes på og hvordan besluttet det?
- B. Fordeling af opstartsmidler i 2022
- C. Inspiration til evaluering af klyngernes indsats i 2022
- D. Inspiration til opfølgning på brugen af klyngemidler i 2022

Baggrund

Der er i 2022 via aftalen om sundhedsklynger afsat 80 mio. kr. fra centralt hold til opstart af samarbejdet i sundhedsklyngerne. Der er behov for at klarlægge fordeling af de afsatte 80 mio. kr. i klyngerne, derudover skal klarlægges retningslinjer og eksempler for brug af midlerne, der kan understøtte klyngernes arbejde.

Der er ikke hjemmel i lovgivningen til fælles beslutningstagen om økonomi. Sundhedsklyngerne samarbejder derfor om fælles koordinerede indsatser. I det følgende gennemgås modellen for fordeling af klyngemidler og retning for klyngernes arbejde i 2022.

Afsnit A om anvendelse gælder såvel de afsatte opstartsmidler som decentrale midler prioriteret fra regioner og kommuner til projekter i samarbejderne.

A. Hvad skal midler i 2022 anvendes på og hvordan besluttet det?

På baggrund af møde om sundhedsklynger d. 11. maj 2022 ml. KL, Danske Regioner og Sundhedsministeriet blev nedenstående model for retning og governance i klyngerne besluttet, inkl. eksempler på indsatser:

De 80 mio. kr. i 2022 skal understøtte klyngerne som en drivende kraft for styrket forebyggelse, kvalitet og omstilling til det nære sundhedsvæsen gennem bl.a. udvikling af konkrete indsatser.

Der er enighed om, at midlerne primært skal anvendes til udviklingsinitiativer, og ikke sekretariatsbetjening eller drift. Der lægges op til, at klyngernes arbejde i 2022 fokuserer på konkrete indsatser målrettet de fælles patienter og patientforløb der går på tværs af sygehuse, almen praksis og kommune, herunder:

- **Borgere med kroniske sygdomme:** Samarbejde om patienter med kroniske sygdomme, der både får behandling på sygehuse, i almen praksis og forebyggende og rehabiliterende indsatser i kommuner.
- **Akutområdet:** Fx afprøvning af model for udvidet behandlingsansvar, tilbud om udkørende speciallæge, akutsygeplejerske, paramediciner til fx plejehjem, kommunale akutpladser eller eget hjem eller kompetenceudvikling af personale i hjemmesygeplejen mv.
- **Borgere med psykiske lidelser:** Afprøve udgående botilbudsteams eller andre modeller, der gør, at den lægefaglige backup fra den regionale psykiatri er til rådighed for botilbuddene, så forværring i borgernes tilstand imødegås før indlæggelse er nødvendig.
- **Unge med mental mistrivsel:** Fx fælles kompetenceudviklingstiltag og fælles videndeling om hinandens tilbud.
- **De sårbare ældre:** Fx arbejde med den gode indlæggelse og udskrivning, bedre brug af dosispakket medicin, organisere blodprøvetagning hensigtsmæssigt eller afprøvning af forskellige organiseringer omkring subakutte tilbud.

Hvilke konkrete indsatser, der varetages, besluttes i klyngen.

B. Fordeling af midler i 2022

Opstartsmidlerne i 2022 fra centralt hold har til formål at understøtte udvikling af konkrete indsatser i region og kommuner. Midlerne for 2022 på 80 mio. kr. er udmøntet gennem det generelle tilskudssystem for kommunerne og regionerne i 2022. Midlerne kan fordeles af de bidragende kommuner og regionen på de enkelte klynger.

For 2022 er de 80 mio. kr. afsat med det formål at starte klyngernes arbejde op, hvor 40 mio. kr. tilfalder kommunerne og de resterende 40 mio. kr. tilfalder regionerne. Af hensyn til, at projekterne hurtigt kan komme i gang på klyngeniveau i 2022 er der en fælles forståelse mellem KL og Danske Regioner om, at kommuner og regioner fordeler et tilsvarende beløb proportionalt på de enkelte klynger i indeværende år. Dette bl.a. henset til et ønske om hurtig opstart af klyngesamarbejdet ved lovens ikrafttrædelse 1. juli 2022.

I udgangspunktet foreslås det, at:

- Kommuner hhv. regioner under ét fordeler hver 40 mio. kr. til sundhedsklyngerne efter indbyggertal.
- For kommunerne svarer det til, at de enkelte kommuner bidrager med 6,81 kr. pr indbygger.
- For hver region fordeles et beløb svarende til bloktilskudsandelen af 40 mio. kr. på klyngerne efter indbyggertal, svarende til 6,44-7,31 kr. pr indbygger.

Dette medfører omtrentligt samme finansiering til den enkelte klynge fra kommuner hhv. regioner.

I bilag 1 fremgår fordelingen på den enkelte klynge ved denne metode.

Det bemærkes, at ovenstående model for fordeling alene gælder afsatte midler til opstart af klyngerne i 2022. Der udarbejdes et nyt papir vedr. midler til sundhedsklyngerne i 2023.

C. Inspiration til evaluering af klyngernes indsats i 2022

Som inspiration til klyngerne, lægges der op til, at der i fællesskab ml. KL og Danske Regioner og med inddragelse af Sundhedsministeriet udarbejdes en kort guide til opfølgning og evaluering af projekter i klyngerne. Guiden er alene til inspiration til klyngerne.

For så vidt angår evaluering, kan guiden indeholde oplæg til spørgsmål, som det er relevant at stille, når et projekt er afsluttet, eksempelvis:

- Hvilken udfordring adresseres?
- Hvad er succeskriterierne?
- Hvordan måles succeskriterier/resultater af indsatsen?
- Hvornår måles resultaterne?
- Hvem er ansvarlig for opfølgningen.

Evalueringer af projekter afrapporteres til sundhedssamarbejdsudvalget, som på denne baggrund drøfter, hvorvidt den konkrete indsats kan udbredes til andre klynger. Sundhedssamarbejdsudvalget kan derudover udvikle evalueringsguiden med yderligere spørgsmål eller specificeringer, som de finder det relevant for deres lokale evalueringsindsats.

Det drøftes herudover, hvordan det kan sikres en tværgående national opsamling på gode erfaringer fra projekter på klyngeniveau i regi af implementeringsgruppen.

D. Inspiration til opfølgning på brugen af klyngemidler i 2022

Sundhedssamarbejdsudvalget i hver region har ansvar for at følge op på de igangsatte indsatser i klyngerne og anvendelsen af midlerne. Der lægges ikke op til en særskilt statslig regnskabsopfølgning fsv. klyngernes brug af de prioriterede midler. Til inspiration til klyngerne foreslås det, at der lokalt i den enkelte klynge udarbejdes et klyngeregnskab.

Arbejdsgruppen foreslår, at der i fællesskab mellem KL og Danske Regioner udarbejdes en simpel guide, der kan hjælpe de enkelte klynger med relevant økonomiopfølgning. Konkret kan guiden fx have form af et excel-ark med en regnskabs- og budgetskabelon.

Registreringen af udgifter og indtægter vedrørende klyngeinitiativer foregår på eksisterende konti i hhv. den kommunale og den regionale kontoplan, som udgiften vedrører.

Der lægges op til, at uforbrugte bidrag til klyngerne for 2022 i den enkelte kommune eller region kan videreføres til 2023. Det forudsætter, at region hhv. kommuner forpligter sig på at sikre et tilsvarende råderum for afløbet inden for det samlede regionale/kommunale udgiftsloft for 2023.

Bilag 1

Fordelingen af de 80 mio. kr. afsat til opstart af klyngernes arbejde i 2022 efter princip om fordeling af kommunale såvel som regionale klyngemidler efter indbyggertal er illustreret i tabel 1 nedenfor.

Tabel 1.
Skøn over fordelingen af fælles midler på tværs af regioner og kommuner

Klynge/Region	Kommuner	Region	I alt
Region Nordjylland	4.030.016	4.135.869	8.165.884
Klynge Nord	1.094.303	1.123.046	2.217.349
Klynge Midt	1.765.739	1.812.118	3.577.856
Klynge Vest	430.128	441.425	871.553
Klynge Syd	739.846	759.279	1.499.126
Region Midtjylland	9.138.650	8.645.180	17.783.830
Randers Klyngen	1.555.405	1.471.416	3.026.820
Vest Klyngen	1.948.272	1.843.069	3.791.341
Midtklyngen	1.629.625	1.541.628	3.171.253
Aarhusklyngen	2.444.638	2.312.632	4.757.271
Horsens Klyngen	1.560.710	1.476.435	3.037.144
Region Syddanmark	8.365.698	8.557.655	16.923.353
Sydvestjysk Klynge	1.619.368	1.657.254	3.276.623
Lillebælt-klyngen	2.069.103	2.061.670	4.130.773
Sønderjysk Klynge	1.529.579	1.628.090	3.157.669
Fynsklyngen	3.147.647	3.216.985	6.364.632
Region Sjælland	5.744.703	6.163.780	11.908.483
Klyngen Holbæk	1.244.147	1.334.907	2.579.054
Klyngen Næstved/Slagelse	1.557.216	1.670.815	3.228.032
Klyngen Nykøbing F	992.752	1.065.174	2.057.926
Klyngen Roskilde/Køge	1.950.588	2.092.884	4.043.471
Region Hovedstaden	12.720.933	12.497.516	25.218.449
Klynge Nord	2.221.991	2.182.966	4.404.957
Klynge Midt	3.159.020	3.103.539	6.262.559
Klynge Syd	3.936.286	3.867.153	7.803.439
Klynge By	3.134.317	3.079.269	6.213.586
Bornholm	269.319	264.589	533.908
Total	40.000.000	40.000.000	80.000.000

Anm. Beregnet på baggrund af kommunernes indbyggertal pr. 1. kvartal 2022 fra Danmarks Statistik og regionernes bloktilskudsnygle for sundhed for 2022.

Kommuner og regioner inkluderet i de enkelte klynger, fremgår af tabel 2.

Tabel 2.
Kommuner tilknyttet de enkelte klynger opdelt på region

Region Nordjylland	Region Midtjylland	Region Syddanmark	Region Sjælland	Region Hovedstaden
Klynge Nord Frederikshavn Brønderslev Hjørring Læsø	Randers Klyngen Favrskov Norddjurs Randers Syddjurs	Sydvestjysk Klynge Billund Varde Vejen Esbjerg Fanø	Klyngen Holbæk Holbæk Lejre Kalundborg Odsherred	Klynge Nord Helsingør Hørsholm Hillerød Frederikssund Fredensborg Allerød
Klynge Midt Aalborg Jammerbugt	Vest Klyngen Herning Holstebro Ikast-Brande Lemvig Ringkøbing-Skjern Struer	Lillebælt-klyngen Fredericia Kolding Middelfart Vejde Vejen*** Billund**	Klyngen Næstved/Slagelse Slagelse Næstved Sorø Ringsted	Klynge Midt Herlev Gentofte Ballerup Egedal Furesø Gladsaxe Lyngby-Taarbæk Rudersdal Rødovre
Klynge Vest Thisted Morsø	Midtklyngen Silkeborg Skive Viborg	Sønderjysk Klynge Tønder Haderslev Sønderborg Aabenraa	Klyngen Nykøbing F Guldborgsund Vordingborg Lolland	Klynge Syd Albertslund Brøndby Dragør Glostrup Tårnby Hvidovre Høje-Taastrup Ishøj Vallensbæk Rødovre** København*
Klynge Syd Mariagerfjord Vesthimmerlands Rebild	Aarhusklyngen Aarhus Samsø	Fynsklyngen Odense Svendborg Assens Nyborg Kerteminde Nordfyns Faaborg-Midtfyn Langeland Middelfart** Ærø	Klyngen Roskilde/Køge Faxe Greve Køge Stevns Roskilde Solrød	Klynge By København Frederiksberg
	Horsens Klyngen Horsens Hedensted Odder Skanderborg			Bornholm Klynge Bornholm

Anm.: *) Politisk og administrativ deltagelse i klyngen. **) Kun administrativ deltagelse i klyngen, bidrager ikke med midler fsv. de 80 mio. kr. i opstartsmidler. ***) Politisk og administrativ deltagelse i klyngen, bidrager ikke med midler fsv. de 80 mio. kr. i opstartsmidler .
Kilde: Jf. indmeldelse fra KL.